

UITTREKSEL EXTERNE VERSLAGGEVING

Afbakening van het vakgebied

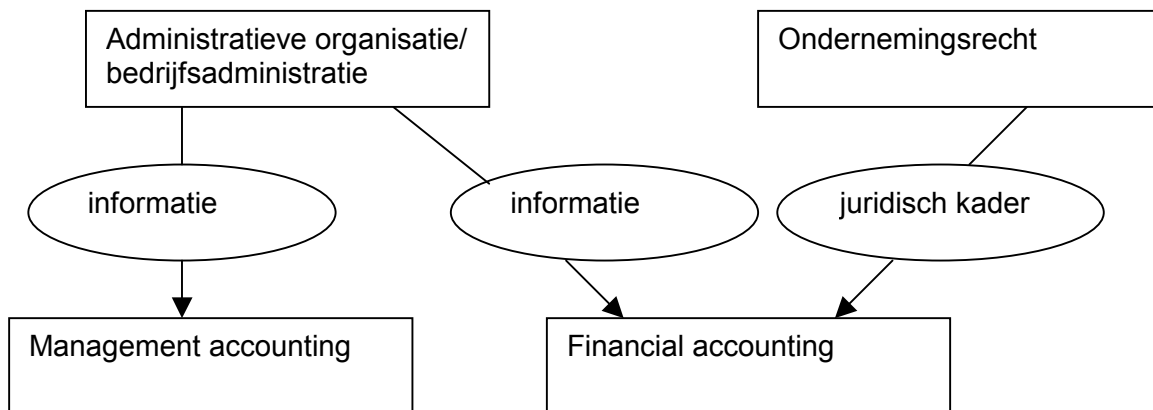
Interne informatievoorziening is gericht op de informatiebehoefte van de leiding voor het nemen van beslissingen en het beheersen van het bedrijfsproces (management accounting).

Externe informatievoorziening is gericht op de informatiebehoefte van derden voor hun oordeelsvorming en/ of besluitvorming ten aanzien van de organisatie (financial accounting).

Verschillen vakgebieden

	Intern	Extern
Wettelijke voorschriften	Nee	Ja
Frequentie	Doorlopend	Periodiek
Detailing	Gedetailleerd	Globaal
Tijdstip van berichtgeving	Na afloop periode	Na afloop boekjaar
Mogelijke neiging tot 'creative accounting'	Nee	Ja

Samenhang tussen financial accounting en andere vakgebieden

Ontwikkeling jaarverslaggeving

Drie modellen:

- Het bezitsmodel, geen scheiding tussen leiding en eigendom
- Het klassiek (gesloten) model, scheiding tussen kapitaalverschaffer en kapitaalbeheerder
- Het moderne (open) model, coalitie van meerdere (van samenstelling veranderende) partijen

De externe jaarrekening vervult de volgende twee kernfuncties:

- Verantwoordingsfunctie t.b.v. de kapitaalverschaffers
- Informatiefunctie t.b.v. de overige externe belanghebbenden

Winstbegrip

Twee verschillende winstbegrippen als gevolg van onderscheid in waarderingsgrondslag:

- Het boekhoudkundig winstbegrip, dat haar waarderingsgrondslag vindt op de inkoopmarkt (historische kostprijs, vervangingswaarde).
- Het economisch winstbegrip, dat haar waarderingsgrondslag vindt op de verkoopmarkt (directe opbrengstwaarde, indirecte opbrengstwaarde).

Belangrijkste basisprincipes bij opstellen balans en resultatenrekening

➤ Toerekeningsprincipe (accrueelprincipe)

Kosten en opbrengsten dienen aan de periode te worden toegerekend waarop zij betrekking hebben (d.m.v. transitorische posten).

Dynamische waardebeoordeling → winstbepaling

Statische waardebeoordeling → vermogensbepaling

Monisten tegenover Dualisten

'De balans kan slechts één functie vervullen: of vermogensbepalend of winstbepalend' tegenover 'De balans kan tegelijk zowel vermogensbepalend als winstbepalend zijn.'

➤ Voorzichtigheidsprincipe

Verliezen worden in aanmerking genomen zodra deze worden geconstateerd, winsten worden in aanmerking genomen wanneer daadwerkelijk gerealiseerd.

➤ Realisatieprincipe

Winsten mogen slechts in aanmerking worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt ('verkocht en geleverd').

➤ Matchingprincipe

Kosten dienen te worden genomen in de periode waarin de opbrengsten van de producten/ diensten waarvoor de kosten zijn gemaakt, worden verantwoord.

Verschillende wijze van toerekenen:

- Product matching:

Uitgaven toerekenen aan product, als zodanig geactiveerd onder voorraden. Na verkoop worden geactiveerde uitgaven als kosten van de omzet ten laste van het resultaat gebracht.

- Period matching:

Uitgaven worden op de balans geactiveerd, waarna de uitgaven door middel van afschrijvingen als kosten aan de perioden worden toegerekend.

- Direct verantwoord als kosten

Als gevolg van voorzichtigheidsprincipe, dat in de regel prevaleert boven matchingprincipe.

➤ Continuïteitsprincipe (going-concern veronderstelling)

Bij de waardering en winstbepaling wordt er vanuit gegaan dat de organisatie haar activiteiten in de toekomst zal blijven voortzetten.

➤ Bestendighedsprincipe

Gelijktijdige bestendigheid wil zeggen dat soortgelijke posten of activiteiten op eenzelfde wijze in de jaarrekening verwerkt dienen te worden. Volgtijdige bestendigheid wil zeggen dat de eenmaal gekozen wijze van waardering, winstbepaling en presentatie van periode tot periode blijft gehandhaafd.

Regelgeving m.b.t. externe verslaggeving in Nederland

Wetgeving:

- EG-richtlijn 4 en 7
- Burgerlijk Wetboek 2 titel 9
- AMvB inzake Modellen (Besluit modellen jaarrekening)
- AMvB inzake Actuele waarde (Besluit waardering activa)

- Jurisprudentie
- Raad voor de jaarverslaggeving (RJ)

Categorieën rechtspersonen

	Klein	Middelgroot	Groot
Waarde activa	< 6 mln.	> 6mln. < 24 mln.	> 24 mln.
Netto omzet	< 12 mln.	> 12 mln. < 48 mln.	> 48 mln.
Gem. aantal werknemers	< 50	> 50 < 250	> 250

Een onderneming valt in een categorie wanneer zij aan twee van de drie criteria voldoet en wel voor twee opeenvolgende jaren (oftewel één vertragsjaar)

De categorie-indeling is bepalend voor het toepasselijk zijn van de vrijstellingen. Er zijn vrijstellingen op het gebied van

- Publicatievoorschriften, welke betrekking hebben op de openbaar te maken gegevens
- Inrichtingsvoorschriften, welke betrekking hebben op de in de jaarstukken op te nemen gegevens.

Kapstokartikel (art. 2:362 BW):

De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de rechtspersoon.

Aan het opstellen van een jaarrekening liggen twee grondbeginselen ten grondslag:

1. Het aangroeibeginsel, dit beginsel houdt in dat de uit de transacties en gebeurtenissen voortvloeiende opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben (toerekeningsbeginsel).
2. Het continuïteitsbeginsel, bij het opstellen van de jaarrekening wordt verondersteld dat de onderneming haar activiteiten in de toekomst zal blijven voortzetten (continuïteits-principe).

De jaarrekening moet verder aan een aantal kwalitatieve kenmerken voldoen:

1. Begrijpelijkheid
2. Relevantie
3. Betrouwbaarheid
4. Vergelijkbaarheid

Expliciete eisen in de wet omtrent de balans en de resultatenrekening:

- De balans met toelichting moet getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het vermogen en zijn samenstelling in activa- en passivaposten per het einde van het boekjaar weergeven (art. 2:362.2 BW)
- De resultatenrekening met de toelichting moet getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het resultaat van het boekjaar en zijn afleiding uit de posten van baten en lasten weergeven.

Uitgangspunten bij de keuze van de grondslagen voor de waardering en winstbepaling:

- Economisch eigendom ('Substance over form')
- Materialiteit
- Vergelijkbaarheid
- Duidelijke toelichting ('Disclosure')
- Toepassing van de basisprincipes

De externe jaarrekening

Jaarrapport (in de volksmond jaarverslag) bestaat uit de volgende bescheiden:

- Jaarrekening
 - Balans
 - Verlies en winstrekening
 - Toelichting op beide
- Jaarverslag
 - Terugblik verslagjaar
 - Toekomstparagraaf
- Overige gegevens
 - Accountantsverklaring
 - Statutaire regels winstbestemming en voorstel winstbestemming
 - Bijzondere zeggenschapsrechten
 - winstbewijzen
 - Gebeurtenissen na balansdatum
 - Nevenvestingen

De balans is een momentopname van de waarde van de activa en passiva van de onderneming, waarbij:

- De activa het kapitaal van de onderneming weergeeft;
- De passiva het vermogen ter financiering van de activa weergeeft.

De resultatenrekening is een overzicht van de opbrengsten en de kosten gedurende een periode alsmede het behaalde resultaat weergeeft.

Verband tussen resultatenrekening en balans

Winst kan op twee verschillende manieren bepaald worden, namelijk:

- Vanuit de resultatenrekening als verschil tussen opbrengsten en kosten;
- Vanuit het vermogen als het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind en het eigen vermogen aan het begin van de periode (vermogensvergelijking).

Vermogensvergelijking:

	Eindvermogen	
-/-	<u>Beginvermogen</u>	
	Vermogenstoename	
-/-	Kapitaalstortingen	
+/+	<u>Kapitaalonttrekkingen</u>	
	Winst	(= opbrengsten -/- kosten)

Verband tussen balans en resultatenrekening kan verbroken worden door rechtstreekse vermogensmutaties, welke niet via de resultatenrekening lopen.

Hoofdingeling van de balans (volgens de wet)

Activa	Passiva
<i>Vaste activa</i>	<i>Eigen vermogen</i>
Immateriële vaste activa	
Materiële vaste activa	<i>Voorzieningen</i>
Financiële vaste activa	
	<i>Schulden</i>
<i>Vlottende activa</i>	
Voorraden	<i>Overlopende passiva</i>
Vorderingen	
Effecten	
Liquide middelen	
Overlopende activa	

In het Besluit modellen jaarrekening worden vier modellen (A t/m D) voor de balans gegeven. Binnen deze modellen zijn er twee mogelijkheden voor wat betreft de presentatie.

1. De verticale opstelling of staffelvorm (A, C)
2. De horizontale voorstelling of scrontovorm (B, D)

Activa

Immateriële vaste activa

→ vaste activa welke niet stoffelijk van aard zijn ('intangibles')

Activeren op grond van matchingprincipe of ten laste van resultaat op grond van voorzichtigheidsprincipe. Bij de beslissing of kosten geactiveerd mogen worden als immateriële vaste activa zijn twee criteria van belang:

1. Is het immaterieel actief voldoende identificeerbaar?
2. Is het immaterieel actief zelf ontwikkeld of bij derden ingekocht?

Rubricering

- a) Kosten die verband houden met de oprichting en uitgifte van aandelen
- b) Kosten van onderzoek en ontwikkeling
- c) Kosten ter verwerving ter zake van concessies en vergunningen en rechten van intellectueel eigendom
- d) Kosten van goodwill die van derden is verkregen
- e) Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa

Voorschriften

Ad a)

- Kosten moeten worden toegelicht
- Er moet een wettelijke reserve worden gevormd ter grootte van het geactiveerde bedrag
- De kosten moeten in maximaal vijf jaar worden afgeschreven

Ad b)

- Kosten moeten worden toegelicht
- Er moet een wettelijke reserve worden gevormd ter grootte van het geactiveerde bedrag
- De kosten moeten in maximaal vijf jaar worden afgeschreven

Ad c)

- Het moet een gekocht recht betreffen

Ad d)

- Het moet 'gekochte' goodwill betreffen (verkrijgingsprijs -/- netto-vermogenswaarde)
- De goodwill moet worden afgeschreven gedurende de verwachte gebruiksduur, indien langer dan vijf jaar toelichting vereist

Ad e)

- Kosten moeten worden toegelicht
- Er moet een wettelijke reserve worden gevormd ter grootte van het geactiveerde bedrag
- De kosten moeten in maximaal vijf jaar worden afgeschreven

Waarderingsgrondslag

Immateriële vaste activa dient gewaardeerd te worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, oftewel tegen historische kostprijs verminderd met de verrichte afschrijvingen

Materiële vaste activa

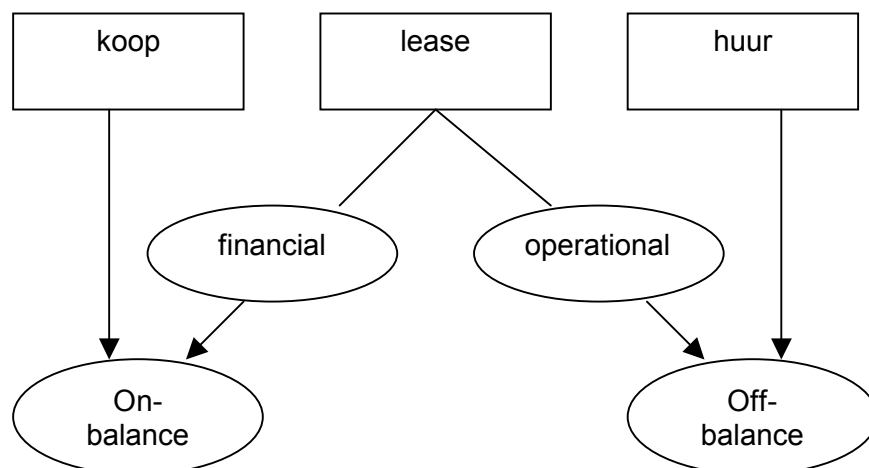
Rubricering

- Bedrijfsgebouwen en terreinen
- Machines en installaties
- Andere vaste bedrijfsmiddelen
- Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa
- Niet aan het productieproces dienstbare materiële vaste activa

Voorschriften

- Economisch eigendom
- Afschrijving gedurende de economische levensduur

On-balance of off-balance

Via afschrijving worden de kosten van duurzame productiemiddelen toegerekend aan de jaren waarin het productiemiddel dienstbaar is. Het totaal af te schrijven bedrag is afhankelijk van de aanschafprijs en de geschatte restwaarde, vervolgens wordt dit bedrag verdeeld over de gebruiks jaren. De te beantwoorden vragen zijn:

1. Hoe lang is de vermoedelijke levensduur van het productiemiddel?
2. Op welke wijze dient het totale afschrijvingsbedrag over de gebruiks jaren te worden verdeeld?

Ad1. Berekening economische levensduur:

De gebruiksduur welke tot de meest efficiënte aanwending van het productiemiddel leidt, oftewel berekenen van laagste kosten per product, dienst of periode

Ad 2. Afschrijvingsmethoden

- Vast percentage van de aanschafprijs

$$(A - R) / t_e = \text{afschrijving}$$

- Vast percentage van de boekwaarde

$$100(1 - \sqrt[n]{R/A}) = \text{afschrijvingspercentage}$$

- Double-declining-balancemethode

Afschrijvingspercentage lineaire methode verdubbelen

- Sum-of-the-years-digitmethode

$$\text{Jaar 1: } 3/6 (A - R) = \text{afschrijving}$$

$$\text{Jaar 2: } 2/6 (A - R) = \text{afschrijving}$$

$$\text{Jaar 3: } 1/6 (A - R) = \text{afschrijving}$$

- Annuïteitenmethode

$$(A - R) / a_{\overline{n}|i} = \text{annuïteit}$$

- Naar rato van gebruik

$$(A - R) / q = \text{afschrijving per product, dienst, uur, etc}$$

Uitgaven ter verbetering van het productiemiddelen worden geactiveerd, terwijl onderhoud rechtstreeks ten laste van het resultaat wordt gebracht. Voordelen uit hoofde van prijsstijgingen, langere levensduur, etc. mogen in één keer genomen worden via het resultaat of over de jaren worden uitgespreid door middel van aanpassing van de afschrijving. Een nadeel dient meteen genomen te worden via het resultaat.

Waarderingsgrondslag

- Historische kosten

- Actuele waarde

- Vervangingswaarde, zijnde het bedrag dat nodig is om het actief op het moment van waardering te vervangen.
- Bedrijfswaarde, zijnde het aan het actief toe te rekenen deel van de netto-omzet die kan worden verkregen met de uitoefening van het bedrijf waartoe het dient of is bestemd.
- Opbrengstwaarde, zijnde het bedrag waartegen het actief kan worden verkocht onder aftrek van nog te maken kosten

Financiële vaste activa (duurzame belegging)

Rubricering

- a) Aandelen, certificaten van aandelen en andere vormen van deelnemingen in groepsmaatschappijen
- b) Andere deelnemingen
- c) Vorderingen op groepsmaatschappijen
- d) Vorderingen op andere rechtspersonen en vennootschappen die een deelneming hebben in de rechtspersoon of waarin de rechtspersoon een deelneming heeft
- e) Overige effecten
- f) Overige vorderingen, met afzonderlijke vermelding van de voorschotten aan leden of houders van aandelen op naam

Waarderingsgrondslag

- Historische kosten
- Actuele waarde
 - Opbrengstwaarde verminderd met de te maken verkoopkosten

(vorderingen worden gewoonlijk gewaardeerd tegen nominale waarde)

Algemene (wettelijke) bepalingen ten aanzien van vaste activa

Onderscheid tussen waardevermindering en afschrijving

- Afschrijvingen zijn te beschouwen als de systematische waardedaling als gevolg van gebruik en tijdsverloop
- Waardeverminderingen kunnen worden gezien als incidentele waardeverminderingen die optreden boven de normale afschrijvingen (duurzaam)

Verder dient in de toelichting het volgende te worden opgenomen:

- Een sluitend overzicht waarin de mutaties gedurende het boekjaar blijken

Boekwaarde 1/1	
+ Investerings	
-/+ Herwaarderingen (actuele waarde)	
-/- Desinvesteringen	
-/- Afschrijvingen	
-/- <u>Waardeverminderingen</u>	
Boekwaarde 31/12	

- Het totaal van de tot dusverre geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen
- Het totaal van de tot dusverre geboekte herwaarderingen (actuele waarde)

Vlottende activa

Voorraden

Rubricering

- a) Grond- en hulpstoffen
- b) Onderhanden werk
- c) Gereed product en handelsgoederen
- d) Vooruitbetalingen op voorraden

Voorschriften

Ten aanzien van de voorraadwaardering geeft de wet een minimum- en een maximumpositie aan.

In de voorraden *moeten* worden opgenomen:

- De gebruikte hulp- en grondstoffen
- De overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend

In de voorraadwaardering *mogen* worden opgenomen:

- Een redelijk deel van de indirecte kosten
- De rente op schulden over het tijdvak dat aan vervaardiging van het actief kan worden toegekend

Absorption Costing (integrale kostencalculatie) tegenover Direct Costing (variabele kostencalculatie)

AC: zowel variabele als constante kosten worden opgenomen in de kostprijs

DC: alleen de variabele kosten worden opgenomen in de kostprijs, de constante kosten gaan direct ten laste van het resultaat van de periode

Langlopende werken

Het is bij langlopende werken gebruikelijk om met een vaste aanneemsom te werken en dat de opdrachtgever deze voldoet in termijnen, twee vragen:

1. Hoe worden de gedeclareerde termijnen geboekt?
2. Hoe wordt de totale winst aan de uitvoeringsjaren toegerekend?

Ad 1. De gedeclareerde termijnen kunnen in de balans op de volgende manieren worden verwerkt:

- Opname op de creditzijde (onder de vlottende passiva als vooruitgefactureerd)
- Opname als aftrekpost op 'onderhanden werk'

Ad 2. Winsttoerekening kan op twee verschillende manieren:

- De 'completed contract method' waarbij een strikte toepassing van het realisatieprincipe wordt toegepast, oftewel winst wordt genomen op het moment van oplevering
- De 'percentage of completion method' waarbij de winst wordt genomen overeenkomstig de voortgang

Volgens de Raad van de Jaarverslaggeving dient de specifieke situatie uit te maken welke methode wordt gebruikt (onzekerheid, definieerbaarheid kosten en opbrengsten, etc).

Waarderingsgrondslag

- Historische kosten
- Actuele waarde
 - Vervangingswaarde, zijnde het bedrag dat nodig is om het actief op het moment van waardering te vervangen.
 - Opbrengstwaarde, zijnde het bedrag waartegen het actief kan worden verkocht onder aftrek van nog te maken kosten

Minimumwaarderingsregel: er wordt gewaardeerd tegen de laagste van de historische kostprijs t.o.v. de marktwaarde en tegen de laagste van de vervangingswaarde t.o.v. de opbrengstwaarde.

Vorderingen

Rubricering

- a) Vorderingen op handelsdebiteuren
- b) Vorderingen op groepsmaatschappijen
- c) Vorderingen op andere rechtspersonen en vennootschappen die een deelneming hebben in de rechtspersoon of waarin de rechtspersoon deelneemt
- d) Opgevraagde stortingen van geplaatst kapitaal

e) Overige vorderingen

Vorderingen op handelsdebiteuren betreffen vorderingen welke zijn ontstaan uit hoofde van levering van goederen en diensten. Vorderingen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Factormaatschappij → overname van debiteurenbeheer, d.w.z.

- Overname van debiteurenadministratie en –incasso
- Overname van het risico van non-betaling
- Bevoorschotting van debiteuren

Effecten (tijdelijke belegging)

Rubricering

- a) Aandelen en andere vormen van belangen in niet in de consolidatie betrokken maatschappijen
- b) Overige effecten

Waarderingsgrondslag

- Historische kosten
 - Opbrengstwaarde verminderd met de te maken verkoopkosten indien lager dan historische kosten

Liquide middelen

Waarden tegen nominale waarde

Passiva

Eigen vermogen

Rubricering

- a) Het geplaatst kapitaal
- b) Agio
- c) Herwaarderingsreserve
- d) Andere wettelijke reserves, onderscheiden naar hun aard
- e) Statutaire reserves
- f) Overige reserves
- g) Niet verdeelde winsten

Voorschriften

In de toelichting dient een mutatieoverzicht te worden opgenomen, waarin:

- Het bedrag van de post aan het begin van het boekjaar
- De toevoegingen en verminderingen van elke post, gesplitst naar hun aard
- Het bedrag van de post aan het einde van het boekjaar

Relatie tussen maatschappelijk, geplaatst en gestort kapitaal:

	Maatschappelijk kapitaal
-/-	<u>Aandelen in portefeuille</u>
=	Geplaatst kapitaal
-/-	<u>Aandeelhouders nog te storten</u>
=	Gestort kapitaal

Ingekochte eigen aandelen hebben het karakter van aandelen in portefeuille. De wetgever staat wantrouwend tegenover deze vorm van inkoop; er verdwijnt immers eigen vermogen en daarmee een vorm van zekerheid voor de schuldeisers. Daarom maximum bij NV van 10% en bij BV van 50% alsmede een activeringsverbod. Tevens dient in de toelichting de beginstand, het verloop en de eindstand van deze post te worden opgenomen.

Het geplaatste kapitaal kan verminderd worden door intrekking of afstempeling van aandelen. Bij intrekking wordt het door de aandeelhouders gestorte kapitaal terugbetaald. Bij afstempeling geven de aandeelhouders een gedeelte van hun recht prijs (reorganisatie).

Agio: de opbrengst uit de emissie van aandelen, voor zover deze hoger is dan de nominale waarde van de aandelen

Herwaarderingsreserves kunnen twee ontstaansgronden hebben:

- Toepassing van actuele waarde als waarderingsgrondslag
- Negatieve goodwill

Bij herwaardering onderscheidt tussen gerealiseerd en ongerealiseerd deel. Het ongerealiseerde deel betreft de som van de opgenomen herwaardering van activa die nog op de balans aanwezig zijn (wettelijke reserve). Realisatie vindt plaats door afschrijving of verkoop van de betreffende activa

Negatieve goodwill (wettelijke reserve) kan voortkomen uit een zogenaamde 'lucky buy' en wordt ook wel badwill genoemd.

Andere wettelijke reserves

- Bij de activering van kosten die verband houden met de oprichting en met de uitgifte van aandelen en bij de activering van kosten van onderzoek en ontwikkeling.
- Bij niet uitgekeerde winsten van deelnemingen die worden gewaardeerd tegen de vermogensmutatiemethode, waarbij uitkeringen door de deelnemende onderneming niet kunnen worden bewerkstelligd.
- Bij het kopen van aandelen uit een emissie van een NV, waarbij de stortingsplicht wordt voldaan door inbreng anders dan in geld en de waarde van de inbreng niet is gecertificeerd door een deskundige.
- Indien de som van het kapitaal, de wettelijke en statutaire reserves kleiner is dan het minimumkapitaal (BV).
- Indien leningen zijn verstrekt voor het verkrijgen van aandelen in haar kapitaal (BV).

Statutaire reserves: reserves waarvan de vorming en vrijval zijn geregeld door statutaire bepalingen, niet vrij uitkeerbaar.

Overige reserves: te splitsen in formele reserves en materiele reserves, vrij uitkeerbaar.

Formele reserves: de reserves die aan de creditzijde van de balans voorkomen als overschot boven het gestorte kapitaal.

Materiele reserves: de reserves die aan de debetzijde van de balans voorkomen als een hogere dan met het oog op de normale bedrijfsuitoefening noodzakelijke hoeveelheid liquide middelen.

Gebonden en vrij eigen vermogen

Het gebonden eigen vermogen wordt gevormd door;

- Het kapitaal
- Het ongerealiseerde deel van de herwaarderingsreserve
- De overige wettelijke reserves
- De statutaire reserves

Ter grootte van het gebonden deel van het eigen vermogen mogen volgens de wet geen eigen aandelen worden ingekocht en geen uitkeringen in de vorm van dividenden worden gedaan.

Het vrije deel van het eigen vermogen wordt gevormd door:

- De agioreserve
- Het gerealiseerde deel van de herwaarderingsreserve
- De overige reserves
- De niet-verdeelde winst

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor op balansdatum aanwezige risico's voor bepaalde verplichtingen of verliezen, waarvan de oorzaak voor balansdatum ligt en waarvan de omvang onzeker is maar die wel redelijkerwijs is te schatten.

Verschil met reserves → voorzieningen worden gevormd voor toekomstige specifieke verplichtingen, die voortvloeien uit bedrijfsactiviteiten in het huidige boekjaar. Reserves dienen als buffer voor (algemene) verplichtingen die uit toekomstige oorzaken ontstaan
Verschil met schulden → Bij schulden is reeds sprake van een betalingsverplichting, die geconcretiseerd is naar bedrag en tijdstip. Bij voorzieningen is slechts sprake van een geschat bedrag en tijdstip.

Gevaar van winstegalitatie d.m.v. voorzieningen!!!

Regelgeving

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is te schatten.
- Op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van deze kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of het voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

Enkele voorwaarden door RJ

- Er zijn concrete, specifieke risico's, d.w.z. risico's die verbonden zijn aan bepaalde activa of passiva of met bepaalde bedrijfsactiviteiten
- De risico's moeten op balansdatum aanwezig zijn, de oorzaak moet dus voor of op balansdatum liggen.

Presentatie

- In de toelichting moet aangegeven worden in welke mate de voorzieningen als langlopend zijn te beschouwen
- Afzonderlijk moet worden opgenomen: de latente belastingverplichting en de voorziening pensioenverplichtingen
- De voorzieningen moeten gesplitst worden naar aard en als zodanig worden omschreven

Veel voorkomende voorzieningen: groot onderhoud, assurantie eigen risico, risico's uit claims, geschillen en rechtsgedingen, reorganisatie, garantieverplichting, latente belastingverplichting, pensioenverplichting, vervroegde uittreding personeel, activa, lopende in- en verkoopcontracten, milieurisico's

De voorziening pensioenverplichtingen kan twee oorzaken betreffen:

1. Pensioen en worden in eigen beheer gehouden (directeur-grotoaandehouder BV)
2. Er worden over verstreken dienstjaren pensioenrechten toegekend of verhoogd (backservice)

De betalingen uit van de back-serviceverplichting kan op twee manieren plaatsvinden:

1. Betaling in een keer
2. Betaling door middel van premies

Statisch versus dynamisch

De statische methode: Per balansdatum wordt de voorziening zo goed mogelijk geschat door de bestaande risico's te analyseren.

De dynamische methode: Periodiek wordt een bepaald bedrag –gerelateerd aan een activiteitenindicator- toegevoegd aan een voorziening.

Waarderingsgrondslag

Voorzieningen worden normaal gesproken opgenomen tegen nominale waarde, langlopende voorzieningen worden afhankelijk van hun aard ook wel gewaardeerd tegen contante waarde.

Schulden

Rubricering

- a) Obligatieleningen, pandbrieven en andere leningen met afzonderlijke vermelding van converteerbare leningen
- b) Schulden aan kredietinstellingen
- c) Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen, voor zover niet reeds op actiefposten in minderingen gebracht
- d) Schulden aan leveranciers en handelskredieten
- e) Te betalen wissels en cheques
- f) Schulden aan groepsmaatschappijen
- g) Schulden aan rechtspersonen en vennootschappen die een deelneming hebben in de rechtspersoon of waarin de rechtspersoon een deelneming heeft, voor zover niet onder bovenstaande vermeld
- h) Schulden te zake van belastingen en premies van sociale verzekeringen
- i) Schulden ter zake van pensioenen
- j) Overige schulden

Voorschriften

De voorgeschreven rubricering moet afzonderlijk worden toegepast op langlopende en kortlopende verplichtingen.

In de toelichting;

- De rentevoet van de langlopende schulden, alsmede het bedrag van de schulden die een looptijd hebben van langer dan vijf jaar.
- De zakelijke zekerheden die voor de schulden zijn gesteld, met vermelding van de vorm.
 - Positieve hypotheekclausule: hierbij verbindt de rechtspersoon zich de schuldeiser op diens verzoek hypotheek te geven
 - Negatieve hypotheekclausule: hierbij verbindt de rechtspersoon zich om geen hypotheek aan derden te geven
- In hoeverre schulden zijn achtergesteld
- De conversievoorwaarden bij converteerbare leningen

Waarderingsgrondslag

Schulden worden normaal gesproken gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het gaat hierbij om:

- Voorwaardelijke verplichtingen
- Pro-memorie-verplichtingen

De voorwaardelijke verplichtingen zijn verplichtingen die pas nagekomen dienen te worden als aan bepaalde voorwaarden is voldaan, vb. garantie, borgtocht en hoofdelijke aansprakelijkheid.

De pro-memorie-verplichtingen zijn verplichtingen die voortvloeien uit overeenkomsten waarvan de prestatie en tegenprestatie na balansdatum plaatsvinden, vb. meerjarige huurovereenkomsten, operational leasecontracten, materiele vaste activa in bestellingen en langlopende inkoopcontracten.

Voor de verslaggeving zijn twee alternatieven denkbaar:

1. Zowel het recht dat voortvloeit uit de overeenkomst op de balans opnemen (activeren) als de verplichting (passiveren).
2. Noch het recht, noch de verplichting opnemen.

Financiële instrumenten;

Future Rate Agreement: de interestkosten op een in de toekomst af te sluiten lening of de renteopbrengst op een in de toekomst uit te zetten lening nu al vastleggen

Rente-swap: twee partijen ruilen rentecondities met elkaar, gebaseerd op dezelfde hoofdsom, veelal een ruil van vaste tegen variabele rente

Resultatenrekening

De wet:

De resultatenrekening met toelichting dient getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het resultaat van het boekjaar en zijn afleiding uit de baten en lasten weer te geven.

Qua presentatie zijn er twee mogelijkheden:

1. De verticale opstelling (staffelvorm)
2. De horizontale opstelling (scrontovorm)

Daarnaast heeft de onderneming keuze ten aanzien van de kostensplitsing:

1. De categorische kostensplitsing (naar kostensoorten)
2. De functionele kostensplitsing (naar functies binnen de onderneming)

Onder handen werk → completed contract of percentage of completion

Specifieke voorschriften:

Netto omzet: de opbrengst uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen

In de toelichting specificeren naar bedrijfstak en geografisch gebied

Buitengewone resultaten: de baten en lasten die niet uit de gewone uitoefening van het bedrijf van de rechtspersoon voortvloeien

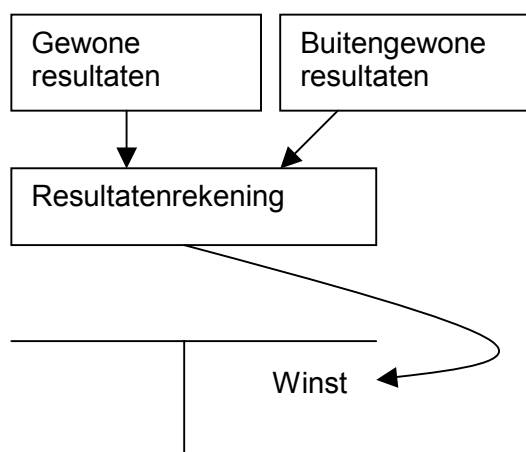
Deze splitsing van belang voor de vergelijkbaarheid van de resultaten (zowel in tijd als met andere bedrijven)

De buitengewone resultaten kunnen op twee verschillende manieren in de jaarrekening worden verwerkt:

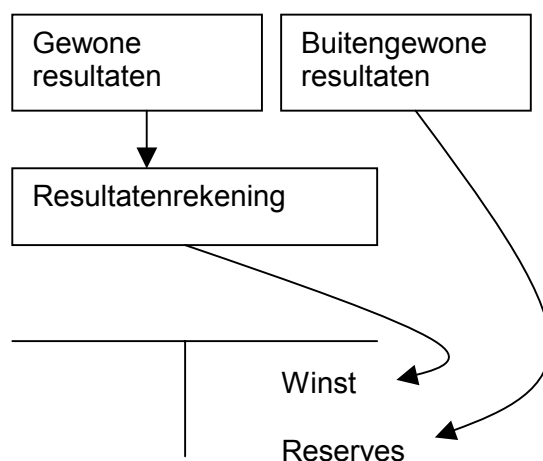
- All inclusive-opvatting
D.w.z. via de resultatenrekening
- Current-operating-opvatting
D.w.z. verwerking vindt plaats door rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen

In de toelichting dienen buitengewone resultaten naar aard en omvang te worden toegelicht, tenzij ze van ondergeschikte betekenis zijn voor de beoordeling van het resultaat.

'All inclusive'

'Current-operating'

Winstbepalingstelsels

Winst in het algemeen te definiëren als:

Het bedrag dat aan het einde van een periode onttrokken kan worden aan de onderneming, zodanig dat die onderneming daarna weer in dezelfde positie is als aan het begin van de periode.

Dit bedrag is afhankelijk van de gekozen instandhoudings- of handhavingsdoelstelling:

- De nominalistische winstopvatting; de onderneming is weer in dezelfde positie als de in geld gemeten beginsituatie is hersteld.
- De substantialistische winstopvatting; de onderneming is weer in dezelfde positie als de hoeveelheid productiemiddelen gemeten beginsituatie is hersteld (substantie)

Instandhoudingsdoelstellingen:

- Handhaving van het eigen vermogen in guldens
- Handhaving van het complex van materiële activa
- Handhaving van de algemene koopkracht van het eigen vermogen

Waarderingsgrondslag:

- Werkelijk betaalde inkoopprijs (historische kostprijs)
- Op balansdatum actuele inkoopprijs (kostprijs)
- Voor inflatie gecorrigeerde werkelijk betaalde inkoopprijs (kostprijs)

Combinaties van instandhoudingsdoelstelling en waarderingsgrondslag

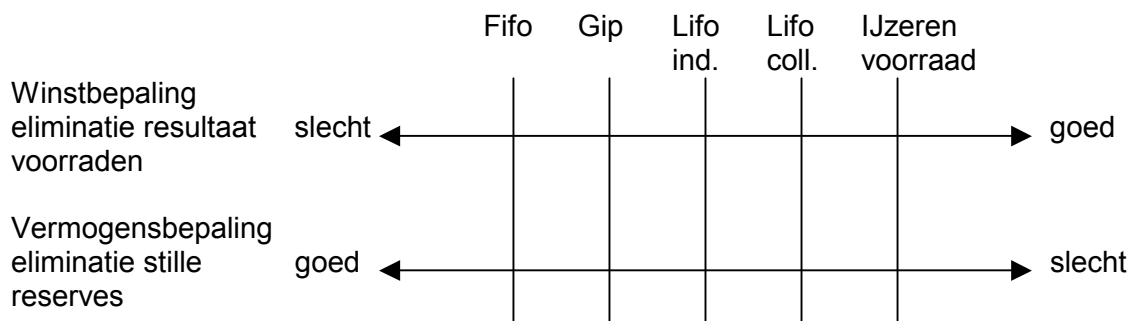
	Nominalisme	Substantialisme	Handhaving koopkracht EV
Historische inkoopprijs	Historisch kostenstelsel		
Actuele inkoopprijs	Modern Nominalisme	Vervangingswaarde-stelsel	Stelsel Bakker
Voor inflatie gecorr. inkoopprijs			General price-level accounting

Historisch kostenstelsel

- Duurzame productiemiddelen tegen oorspronkelijk betaalde prijs
- Voorraden volgens:
 - First in first out (fif0)
 - Gemiddelde inkoopprijs (gip)
 - Last in first out (lifo)
 - Individueel
 - Collectief
 - IJzeren voorraadstelsel

IJzerenvoorraadstelsel → ijzeren voorraad * inkoopprijs ijzeren voorraad
 Bij uitbreiding: uitbreiding voorraad * inkoopprijs uitbreiding

Manco: tekort * actuele inkoopprijs
 Surplus: overschot * historische kostprijs

Minimumwaarderingsregel; indien de inkoopprijs op balansdatum lager is dan de historische kostprijs, dan waarden tegen de laagste van:

- Historische kostprijs
- Vervangingswaarde

- Netto-opbrengstwaarde

Vervangingswaardestelsel (substantialisme)

Zowel voor de waardering als voor de winstbepaling wordt er uitgegaan van de vervangingswaarde (d.w.z. de actuele waarde)

Cruciale rol: herwaarderingsreserve

Balans	
Mutatie voorraad Productiemiddelen ↳ werkelijke voorraad x prijsmutatie	Mutatie herwaarderingsreserve ↳ werkelijke voorraad x prijsmutatie

Boeking bij prijsstijging van activa:

	... activa	
Aan	... ongerealiseerde herwaarderingsreserve

Realisatie vindt plaats door afschrijving of verkoop:

	... afschrijvingskosten	
Aan	... activa
	... ongerealiseerde herwaarderingsreserve	
Aan	... gerealiseerde herwaarderingsreserve

Normale-voorraadgedachte (Th. Limperg jr.)

Ook wel bekend als het klassieke vervangingswaardestelsel, waarbij winst als 'verteerbaar inkomen' wordt gezien zonder dat de onderneming als inkomensbron wordt aangetast.

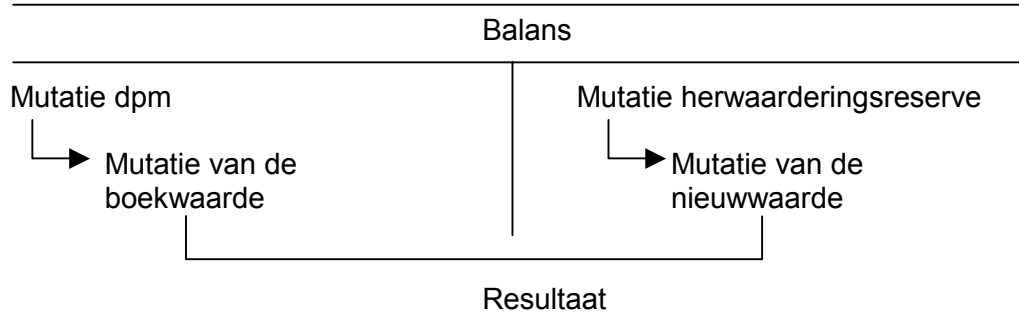
De herwaarderingsreserve wordt slechts gemuteerd voor de prijswijziging van de normale voorraad productiemiddelen, terwijl aan de debetzijde van de balans de activa wordt aangepast aan de prijswijziging van de werkelijke voorraad productiemiddelen.

Balans	
Mutatie voorraad Productiemiddelen ↳ Werkelijke voorraad x prijsmutatie	Mutatie herwaarderingsreserve ↳ Normale voorraad x prijsmutatie
<div style="display: flex; justify-content: center; align-items: center; gap: 100px;"> <div style="border-top: 1px solid black; width: 20%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; width: 20%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; width: 20%;"></div> <div style="border-top: 1px solid black; width: 20%;"></div> </div> Resultaat	

Dit resultaat kan zich op twee manieren voordoen:

- Als inhaalafschrijving (prijswijziging dpm)
- Als speculatieresultaat (prijswijziging goederenvoorraad)

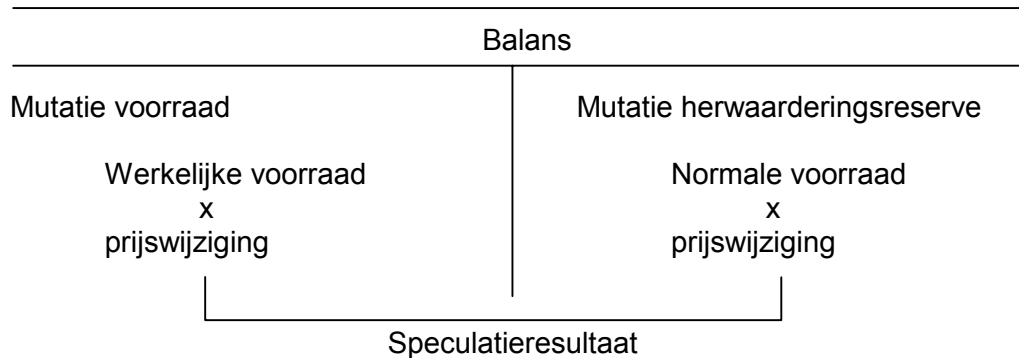
Bij prijswijziging van een duurzaam productiemiddel

Bij prijsstijging: inhaalafschrijving (verlies)

Bij prijsdaling: negatieve inhaalafschrijving (winst)

Bij prijswijziging van de voorraad goederen

	Inkoop prijs ↑	inkoop prijs ↓
Werkelijke voorraad > normale voorraad Positieve speculatieve voorraad	winst (nemen op moment verkoop)	verlies (direct nemen)
Werkelijke voorraad < normale voorraad Negatieve speculatieve voorraad	verlies (direct nemen)	winst (nemen op moment inkoop en opheffing negatieve spec. voorraad)

Bezwaren normale voorraadgedachte:

- Inhaalafschrijving betekent verlies uit verleden tonen, terwijl er destijds geen sprake was van een verlies.
- Diversiviteitsverschijnsel, er zijn meerder duurzame productiemiddelen in gebruik met verschillende P, t, A en R
- De via cash-flow vrijgekomen liquide middelen uit afschrijvingen kunnen rendabel gemaakt worden door herinvestering en belegging.
- Financiering kan ook plaatsvinden met vreemd vermogen
- Het bepalen van de normale voorraad is erg lastig.

Financieringsvariant

De mate waarin de vreemd vermogen verschaffer bereid is om krediet te verschaffen is mede afhankelijk van de financiële structuur van de onderneming. Naarmate de onderneming met relatief meer eigen vermogen is gefinancierd, zal de leencapaciteit groter zijn.

Integrale financiering:

Alle activa worden conform de financiële structuur van de balans gefinancierd.

Partiële financiering:

Het is mogelijk na te gaan welke financieringsbron diende ter financiering van het activum.

Financieringswinst:

Door prijsstijging van een materieel actief welke gefinancierd is met vreemd vermogen.

De herwaarderingsreserve wordt bij de financieringsvariant gesplitst in:

percentage EV/TV → gerealiseerde en ongerealiseerde herwaarderingsreserve

percentage VV/TV → gerealiseerde en ongerealiseerde financieringswinst (correctie)

Het modern nominalisme

1. Nederlandse invulling
2. Amerikaanse invulling

Ad 1.

Activazijde balans → vervangingswaardestelsel

Passivazijde balans → slechts ongerealiseerde herwaarderingsreserve

Aansluiting met resultatenrekening vindt plaats door gerealiseerde herwaardering op te nemen in het resultaat, oftewel:

	Opbrengst	
-/-	<u>kosten op basis van vervangingswaarde</u>	
=	vervangingswaardewinst	
+/+	<u>gerealiseerde herwaardering</u>	
=	historische kostenwinst	

voordeel: 'different costs for different purposes'

nadeel: in strijd met gelijktijdige bestendigheid

Ad 2.

Edwards en Bell ('theory of measurement of business income')

In tegenstelling tot de Nederlandse opvatting worden niet alleen gerealiseerde herwaarderings tot de winst gerekend, maar alle opgetreden herwaarderings, oftewel:

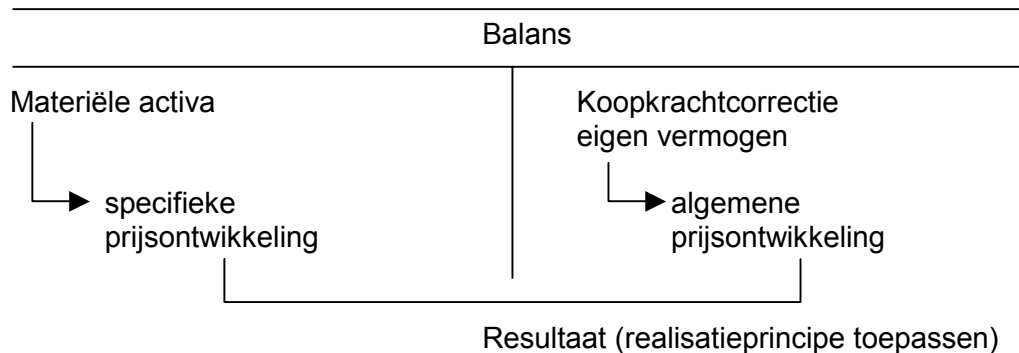
	Opbrengst	
-/-	<u>Kosten op basis van vervangingswaarde</u>	
=	vervangingswaardewinst	'current operating profit'
+/+	<u>opgetreden herwaarderings</u>	'holding gains'

= winst 'business profit'

'current operating profit' → actuele marktpositie onderneming
'holding gains' → maatstaf voor de beoordeling voorraadbeleid

Stelsel Bakker

- Waardering materiële activa tegen vervangingswaarde
- Instandhoudingsdoelstelling is handhaving koopkracht eigen vermogen

General price-level accounting (GPLA-model)

Materiële activa en eigen vermogen worden aangepast met:

$$\text{prijsindex}_t / \text{prijsindex}_{t-1}$$

Aansluiting met de resultatenrekening vindt plaats door middel van de post koopkrachtscorrectie op monetaire positie.

! geen indexering opbrengst verkopen

!! alle mutaties op monetaire posities van voor de prijswijziging meenemen

Kapitaalbelangen

Een onderneming heeft een kapitaalbelang in een andere onderneming indien zij eigen vermogen verschaft aan deze onderneming. Kapitaalbelangen kunnen onderverdeeld worden in:

- Beleggingen (tijdelijk wegzetten overtollige kasgelden)
- Deelnemingen (duurzaam dienen aan eigen bedrijfsuitoefening)

Dochtermaatschappij: Hiervan is in het algemeen sprake indien de onderneming *overheersende zeggenschap* of *volledige aansprakelijk* heeft ten aanzien van de andere onderneming.

Wettelijk vermoeden van een deelneming → > 20 % kapitaalbelang ('weerlegbaar')

Onderscheidt tussen deelneming in het kader van de waarderingsgrondslag:

1. Invloed van betekenis op bedrijfsvoering
2. Geen invloed van betekenis op bedrijfsvoering

Ad 1. Waardering tegen netto-vermogenswaarde, zijnde het aandeel in de intrinsieke waarde van de onderneming.

Bij aankoop: 'fair value' → reële waarde van de afzonderlijke activa en passiva
Indien onvoldoende informatie: zichtbare intrinsieke waarde
Verkrijgingsprijs

Vervolgens: vermogensmutatiemethode toepassen → waarde deelneming $t-1$
+/-+ resultaten deelneming
-/- gedeclareerde dividenden
+/- rechtstr. vermogensmutatie
waarde deelneming t

Ad 2. Waardering tegen historische kosten of actuele waarde (beurswaarde)

Fiscale waardering:

- Intrinsieke waarde
- Laagste van kostprijs en intrinsieke waarde
- Laagste van kostprijs en bedrijfswaarde

! Wettelijke reserve ingehouden winsten deelneming !

↳ bepaling mag toegepast worden op het totaal van deelnemingen

boekings:

...	Vrije reserve	
Aan ...	Wettelijke reserve	
...	Deelneming	
Aan ...	Herwaarderingsreserve	 (waardestijging)

Goodwill: verschil tussen verkrijgingsprijs en de netto-vermogenswaarde

Mogelijkheden verwerking goodwill:

1. Direct afboeken van vrije reserve
2. Direct ten laste brengen van resultaat
3. Activeren als immaterieel vast activum en jaarlijks afschrijven (5 jr. tenzij ...)

Ad 1. Rentabiliteit ↑ Solvabiliteit ↓
(‘current-operating’-gedachte)

Ad 2. Resultaat sterk ↑
(voorzichtigheidsprincipe boven matchingprincipe)

Ad 3. Spreiden van lasten
(matchingprincipe prevaleert)

Negatieve goodwill (badwill, ‘lucky buy’)

Herwaarderingsreserve → correctie op netto-vermogenswaarde, nl. verminderen met nadelen deelneming (reorganisatie, etc.)

Informatieverschaffing bij overheersende zeggenschap of volledige aansprakelijkheid:

- Lijst met kapitaalbelangen waarin vermeld:
 - Naam
 - Vestigingsplaats

- Aandeel in geplaatst kapitaal
- Eigen vermogen en resultaat verslagjaar

Tenzij:

- Deelneming wordt geconsolideerd (alleen naam en vestigingsplaats)
- Vermogensmutatiemethode (alleen naam en vestigingsplaats)
- Te verwaarlozen betekenis
- Deelneming < 50 % en niet verplicht tot openbaarmaking balans en resultatenrekening

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is de jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die als groep of een groepsdeel vormen, als één geheel worden opgenomen

In de jaarrekening van de moeder:

- Enkelvoudige jaarrekening moeder
- Geconsolideerde jaarrekening groep

Groepsmaatschappijen: rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep zijn verbonden, twee elementen:

- Economische eenheid
- Organisatorische band

Groepsmaatschappijen dienen te worden geconsolideerd tenzij:

- In strijd met vereiste inzicht (consolidatieverbod)
- Algemene vrijstellingen
- Vrijstelling van deelconsolidatie voor tussenholdings

De onderlinge financiële relaties dienen geëlimineerd te worden:

- Deelname moeder in dochter (en omgekeerd)
- Onderlinge vorderingen en schulden
- Onderlinge leveranties en diensten

De consolidatie vindt extra-comptabel plaats

Bij consolidatie van niet-100% deelnemingen twee mogelijkheden:

- Proportionele consolidatie, d.m.v. deelnemingspercentage (vaak in strijd met inzicht)
- Integrale consolidatie, voor 100 % en opname belang derden

Belangrijkste boekingen:

	...	geplaatst kapitaal (D)
	...	algemene reserve (D)
	...	resultaat boekjaar (D)
Aan	...	deelneming (M)
Aan	...	belang derden
	...	resultaat deelneming
	...	aandeel derden
Aan	...	resultaat na belasting

In geval fusie twee mogelijkheden:

1. Purchase-accounting
2. Pooling-of-interest-accounting

Ad 1. Methode gestoeld op veronderstelling: 'De ene onderneming neemt de andere over'
→ de deelneming wordt gewaardeerd tegen 'fair value'

Ad 2. Methode gestoeld op veronderstelling: 'gelijkwaardigheid bij samengaan'
→ optellen van de balansposten, d.m.v. wijziging aandelenkapitaal en agio

De wet eist m.b.t. consolidatie een lijst met:

- Naam
- Vestigingsplaats
- Het aandeel in het geplaatst kapitaal

Vreemde valuta

De jaarrekening dient opgesteld te worden in de Nederlandse geldeenheid, tenzij de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van de groep het rechtvaardigt dat een vreemde valuta-eenheid als rapporteringvaluta wordt gehanteerd.

Voor de verwerking onderscheid tussen:

1. Transacties in vreemde valuta
2. Bedrijfsuitoefening in het buitenland

Drie risico's

- Transaction expose (transactierisico) (1)
- Translation expose (vertaalrisico) (2)
- Economic expose (strategisch risico)

De wet:

Grondslagen voor de omrekening en wijze van verwerking koersverschillen dienen te worden toegelicht.

Transacties in vreemde valuta

RJ → actuele koers per balansdatum, daarbij onderscheid tussen:

- Kortlopende transactie: koersresultaat direct nemen, vorderingen en schulden kunnen immers direct worden afgedekt
- Langlopende transacties: idem, echter koerswinsten mogen ook systematisch worden verdeeld over de looptijd (opname ongerealiseerde koerswinst)

Bedrijfsuitoefening in het buitenland

RJ → Onderscheid tussen:

1. Rechtstreekse buitenlandse activiteiten
2. Activiteiten in buitenlandse eenheden

Ad 1. Verlengstuk moedermaatschappij
→ Tijdstipmethode ('temporal principle')

De balans:

- Monetaire activa en passiva tegen actuele koers op balansdatum

- Materiële activa tegen of koers tijdens aanschaf of actuele koers, afhankelijk van waarderingsgrondslag en wijze van winstbepaling

De resultatenrekening:

- Posten welke samenhangen met materiële activa tegen koers tijdens aanschaf of actuele koers, afhankelijk van waarderingsgrondslag en wijze van winstbepaling.
- Overige posten tegen koers tijdens transactie of tegen gemiddelde koers boekjaar

De omrekeningsverschillen welke optreden als gevolg van koerswijzigingen worden als resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening in de resultatenrekening opgenomen.

Voordeel 'temporal principle'

Conform gekozen grondslagen van waardering en winstbepaling

Nadeel 'temporal principle'

In de resultatenrekening komen ongerealiseerde omrekeningswinsten (verliezen) voor

Ad 2. Zelfstandige bedrijfsuitoefening

→ Slotkoersmethode ('closing-rate-method')

De balans:

- Activa en passiva (m.u.v. EV) tegen actuele koers per balansdatum

De resultatenrekening:

- Posten tegen actuele koers per balansdatum of tegen gemiddelde koers boekjaar

De omrekeningsverschillen worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt ('current-operating'-opvatting) verwerken via:

- Herwaarderingsreserve
- Wettelijke reserve ingehouden winsten deelneming
- Niet-uitkeerbare reserve omrekeningsverschillen

Voordeel 'closing-rate-method'

Geen ongerealiseerde omrekeningswinsten en sluit beter aan bij karakter omrekeningsverschillen, namelijk incidentele verschillen en betrekkelijk eenvoudig

Nadeel 'closing-rate-method'

Sluit niet aan bij grondslagen van waardering en winstbepaling en 'all-inclusive'-gedachte

- RJ → belangrijkste buitenlandse activiteiten zijn bepalend voor de indeling
 → bij hyperinflatie: 'first restate then rebate'

Twee methoden uit literatuur;

- Current-non current method
 - langlopende posten: historische koers
 - kortlopende posten: actuele koers
 - omrekeningsverschillen via resultatenrekening
- Monetary-non monetary method
 - monetaire posten: actuele koers
 - materiële posten: historische koers
 - omrekeningsverschillen via resultatenrekening

financiële instrumenten ter afdekking valutarisico:

- valutatermijncontract
- valutaoptie
- valutaswap

Op de balans de optie niet opnemen en optiepremie in resultatenrekening opnemen of de optie opnemen tegen beurswaarde op balansdatum

Belastingen

Bij de bepaling van de belastinglast in de externe resultatenrekening staat toepassing van het matchingprincipe centraal.

De berekening:

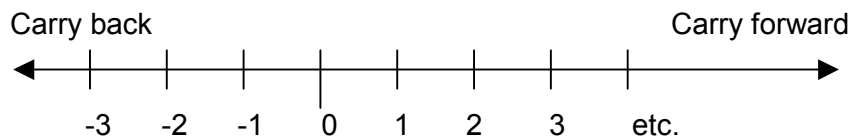
$$\begin{array}{r} \text{Fiscale winst voor belasting} \\ -/- \text{ Belastinglast} \\ = \text{Fiscale winst na belasting} \end{array} \quad \leftarrow \text{ } \rightarrow \% \quad \leftarrow \text{ } \rightarrow$$

Art. 9 Wet IB: De fiscale jaarwinst dient bepaald te worden volgens goed koopmansgebruik

Echter, fiscale winst is niet per definitie gelijk aan de bedrijfseconomische winst. Verwerking in de jaarrekening:

- afzonderlijke vermelding van de belastinglast in de resultatenrekening
- afzonderlijke vermelding van belastingschuld in de balans

Fiscale verliescompensatie:

Ondernemingswinsten kunnen gecompenseerd worden met de winsten uit de drie voorgaande jaren en daarna met de winsten uit de daaropvolgende jaren.

RJ → toelichten wijze verwerking en hoogte bedrag vermelden

Verschillen tussen fiscale en bedrijfseconomische winst:

- tijdelijke verschillen
- definitieve verschillen

Tijdelijke verschillen:

Over de gehele levensduur van de onderneming wijkt het fiscale resultaat niet af van het bedrijfseconomische resultaat.

Twee mogelijkheden bepalen fiscale belastinglast:

- uitgaan van fiscale winst
- uitgaan van bedrijfseconomische winst en opname belastinglatentie (voorkeur RJ)

dynamische (a.d.h.v. resultaat) en statische waardebepaling (a.d.h.v. activa en passiva)

Boekingen:

	...	Belastinglast		
Aan	...	Te betalen belastingen		b.e. > fisc. winst passieve latentie
Aan	...	Voorziening latente belastingen		
	...	Belastinglast		b.e. < fisc. winst actieve latentie

	...	Voorziening latente belastingen
Aan	...	Te betalen belasting

Definitieve verschillen:

Deze verschillen ontstaan voornamelijk als gevolg van fiscale faciliteiten (lagere belastingdruk) en fiscale verzwaren (hogere belastingdruk)

Gevolg definitieve verschillen;

- Onderdruk
- Overdruk

Deze verschillen kunnen ten laste van het resultaat of ten laste van het vermogen gebracht worden.

Vb. vervangingswaardestelsel (prijsstijging → belastingclaim)

Ten laste van resultaat:

	...	Belastinglast
Aan	...	Te betalen belastingen
	...	Ongerealiseerde herwaarderingsreserve
	...	Voorziening latente belastingverplichting
Aan	...	Gerealiseerde herwaarderingsreserve

Ten laste vermogen:

	...	Belastinglast
	...	Voorziening latente belastingen
Aan	...	Te betalen belasting
	...	Ongerealiseerde herwaarderingsreserve
Aan	...	Gerealiseerde herwaarderingsreserve

Semi-permanente verschillen:

- Vanuit resultaat → definitief
- Vanuit vermogen → tijdelijk

Wijziging belastingtarief

RJ → aanpassen van voorziening latente belastingverplichting levert resultaat op, welke verwerkt mag worden via:

- Resultatenrekening
- Rechtstreeks in eigen vermogen

'Liability method':

De voorziening voor latente belastingverplichting wordt aangepast aan het gewijzigd tarief, voor- en nadelen worden toegerekend aan de periode waarin het belastingtarief is gewijzigd.

Kasstroomoverzichten

De resultatenrekening wordt beheerd door het toerekeningsbeginsel ('accrual principle'): per periode worden opbrengsten en kosten bepaald, die niet noodzakelijkerwijs samenvallen met de ontvangsten en uitgaven.

→ 'Cash is fact, profit is an opinion'

Door kasstroomoverzicht:

- Inzicht in investeringsactiviteiten
- Inzicht in financiering van investeringsactiviteiten
- Inzicht in 'cash generating capacity'
- Inzicht in kwaliteit van de winst

Rubricering:

- Operationele activiteiten
- Financieringsactiviteiten
- Investeringsactiviteiten

Kasstroomoverzicht kan opgesteld worden a.d.h.v:

1. Directe methode, d.w.z. rechtstreeks ontleent aan het kas/bank/giroboek
2. Indirecte methode, d.w.z. winst als uitgangspunt en d.m.v. correcties op de kosten en opbrengsten de uitgaven en ontvangsten bepalen

Ad 1.

	Ontvangsten afnemers	
-/-	Uitgaven aan leveranciers, werknemers, etc.	
-/-	<u>uitgaven aan eigen vermogen en vreemd vermogenverschaffers</u>	
=	operationele kasstroom	

Ad 2.

Winst
Correcties	
Kosten geen uitgaven	
-/- afschrijvingen
-/+ voorzieningen
-/+ mutaties netto-werkkapitaal
Uitgaven geen kosten	
-/- dividend	<u>.....</u>
Operationele kasstroom